

PHÁT TRIỂN RỪNG TRỒNG SẢN XUẤT TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH ĐẮK LẮKNguyễn Thanh Trúc¹, Trần Trung Dũng², Vũ Xuân Triều³, Phạm Văn Trường¹

Ngày nhận bài: 29/9/2023; Ngày phản biện thông qua: 09/10/2023; Ngày duyệt đăng: 11/10/2023

TÓM TẮT

Phát triển rừng nói chung và rừng trồng sản xuất nói riêng có vai trò quan trọng để đạt được các mục tiêu kinh tế, xã hội và môi trường. Bài viết sử dụng số liệu thứ cấp, số liệu sơ cấp và phương pháp thống kê để đánh giá tình hình phát triển rừng trồng tại tỉnh Đắk Lắk. Kết quả nghiên cứu cho thấy kết quả trồng rừng của tỉnh đã đạt được nhiều tích cực. Diện tích rừng trồng có xu hướng gia tăng trong những năm qua và tiềm năng phát triển rừng trồng trên địa bàn tỉnh vẫn còn rất lớn. Dù vậy, việc phát triển rừng trồng tại tỉnh còn đối mặt với nhiều thách thức như mâu thuẫn về quyền sử dụng đất, rừng trồng được quản lý theo chứng rừng bền vững vẫn còn hạn chế, chu kỳ khai thác ngắn nên hiệu quả thấp và thiếu sự liên kết giữa các chủ thể trồng rừng cũng như các tác nhân trong chuỗi giá trị sản phẩm gỗ rừng trồng.

Từ khóa: Rừng, rừng trồng sản xuất, Đắk Lắk.

1. MỞ ĐẦU

Rừng có vai trò quan trọng đối với quá trình phát triển kinh tế xã hội. Rừng không chỉ cung cấp nguyên liệu mà còn giúp bảo vệ môi trường cũng như giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu và góp phần vào sự phát triển bền vững của quốc gia. Mặc dù những lợi ích mà rừng mang lại là đáng kể, nhưng diện tích rừng ở Việt Nam đã trải qua giai đoạn sụt giảm mạnh. Ở Việt Nam, tổng diện tích rừng giảm từ 14,3 triệu ha năm 1943 xuống còn 11,16 triệu ha năm 1976 và tiếp tục giảm nhanh xuống 10,88 triệu ha năm 1990 (WB, 2005). Năm 2005, diện tích rừng tăng lên 12,7 triệu ha sau khi chính phủ thực hiện nhiều nỗ lực để phục hồi rừng như Chương trình 327 về trồng rừng trên đồi núi trọc và bãi bồi ven biển hay Dự án 611 về năm triệu ha rừng. Tính đến cuối năm 2022, diện tích rừng của cả nước đạt 14,79 triệu ha (Tổng cục thống kê, 2023). Dù vậy, việc bảo vệ và phát triển rừng ở Việt Nam hiện nay vẫn còn nhiều thách thức và việc phát triển rừng trồng sản xuất trên phần diện tích trước đây có rừng đang được xem như là một giải pháp quan trọng để đạt được sự hài hòa về kinh tế và duy trì diện tích rừng. Trong đó, việc quản lý rừng trồng bền vững, trồng rừng gỗ lớn và hình thành chuỗi giá trị gỗ rừng trồng đang là hướng đi phù hợp để tăng cường hiệu quả rừng trồng sản xuất (Nguyễn Văn Phú và cs, 2020; Trần Thị Thúy Hằng và cs, 2021).

Đắk Lắk là một tỉnh có tiềm năng phát triển rừng trồng sản xuất. Diện tích đất có rừng của tỉnh là 508.564 ha, trong đó rừng trồng 70.829 ha, chiếm gần 14% (UBND tỉnh Đắk Lắk, 2021). Phần lớn diện tích rừng trồng nằm trong quy hoạch

tập trung ở khu vực khó khăn và có nhiều dân tộc thiểu số sinh sống, do đó việc quản lý tốt rừng trồng có vai trò quan trọng nhằm phát triển rừng bền vững gắn với giảm nghèo trên địa bàn tỉnh. Dù vậy, hiện nay việc phát triển rừng trồng tại tỉnh còn đối mặt với nhiều khó khăn thách thức như chu kỳ khai thác ngắn nên hiệu quả thấp, mâu thuẫn về quyền sử dụng đất hay các vấn đề liên quan đến chất giống và tiêu thụ sản phẩm. Do đó, tìm hiểu thực trạng phát triển rừng trồng sản xuất sẽ có vai trò quan trọng trong phát triển rừng trồng hướng tới phát triển rừng bền vững gắn với giảm nghèo trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Nội dung bài viết tập trung đánh giá thực trạng phát triển rừng trồng sản xuất cũng như làm rõ các hạn chế, trở ngại trong quá trình phát triển rừng trồng, từ đó đưa ra các đề xuất phát triển rừng trồng tại tỉnh Đắk Lắk. Bài viết sử dụng cả số liệu thứ cấp và số liệu sơ cấp. Trong đó số liệu sơ cấp được từ phiếu khảo sát 450 hộ gia đình trồng rừng tại M'Drắk, Ea H'leo và Krông Bông và thông qua phỏng vấn sâu các cán bộ quản lý nhà nước và người quản lý của các công ty lâm nghiệp tại 3 huyện khảo sát. Phương pháp thống kê mô tả và thống kê so sánh được sử dụng để tổng hợp và phân tích các chỉ tiêu phản ánh tình hình phát triển rừng tại tỉnh.

3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN**3.1. Tình hình phát triển rừng trồng sản xuất**

3.1.1. Diện tích và phân bố diện tích rừng trồng sản xuất theo đơn vị hành chính cấp huyện

¹Khoa Kinh tế, Trường Đại học Tây Nguyên;

²Khoa Khoa học tự nhiên và Công nghệ, Trường Đại học Tây Nguyên;

³Huyện ủy Krông Bông;

Tác giả liên hệ: Phạm Văn Trường; ĐT: 0972515171; Email: pvtruong@ttn.edu.vn.